መጽሓፍ III

መሰል ህጻናት

ናይ ዝበለጸ ድሌታት ገምጋም ማለት እንታይ እዩ?

እንኳዕ ደሓን መጻእኩም!

እዚ ዛንታ ብዛዕባ ኣርባዕተ መንእሰያት እዩ — ልክዕ ከማኹም።

ድሕሪ ነዊሕ ጉዕዞ ናብ ኤውሮጳ ብሰላም በጺሖም ኣለዉ።
ገለ ካብቶም መንእሰያት ንበይኖም እዮም መጺኦም። ገለ ካብኣቶም ድማ ምስ ስድራ መጺኦም እዮም።
ብዙሕ ሕቶታት ኣለዎም — በቶም ኣብቲ ዝነብሩሉ ቦታ ዝሰርሑ ሰባት ድማ ይሕገዙ።

እዚ ዛንታ እዚ ንዓኹም እውን ክሕግዘኩም ይኽእል እዩ!

ዝስዕቡ ነገራት ድማ ክትመሃሩ ኢኹም፦

- ገምጋም ዝበለጸ ረብሓ ማለት
- እንታይ ክትጽበዩ ከምዘለኩም
- ስለምንታይ ምስቶም ሓለፍቲ ክትተሓባበሩን ክትሰርሑን ኣድላዪ ከምዝኾነ
- መን ክሕግዘኩም ከምዝኽእል
- ብዛዕባ መሰላትኩም

ነዚ ዛንታ ብዝስዕብ ኣገባብ ከተንብቡ ትኽእሉ ኢኹም፦

- ንበይንኹም
- ምስ መሓዛኹም
- ኣብዚ ምስ ዝሰርሕ ሰብ

ዘድልየኩም ግዜ ውሰድ። ተረጋጊእካ ደው ምባልን፣ ድሒርካ ናብኡ ምምላስን ጽቡቕ'ዩ።

ሓደ ነገር ንምርዳእ ኣጸጋሚ እንተ ኾይኑ፣ ሓደ ሰብ ንክገልጸልኩም ምሕታት ትኽእል ኢኻ።
ኣላዪኹም፡ ማሕበራዊ ሰራሕተኛኻ ወይ ጠበቓኻ ክሕግዘኩም ይኽእል እዩ።

ኣብ መወዳእታ ዝስዕብ ክትረክቡ ኢኹም፦

- ናይቲ ከባቢ ሓበሬታ ዘለዎ ገጽ
- ናይ መዘናግዒ ሕቶታት
- ናይ ገዛእ ርእስኻ ሕቶታት ንክትጽሕፍን ጠቓምቲ መራኸቢ ክትውስኹሉን እትኽእሉሉ ቦታ

በይኖም ንዝመጹ ትሕቲ 18 ዓመት ዝዕድሚኦም ሰባት ኣላዪ ክምደብ እዩ። ኣብ ገለ ሃገራት እቲ ኣላዪ ወኪል እውን ይበሃል እዩ።

ከምኡ'ውን ኣብ ገለ ሃገራት ዑቕባ ምሕታት ኣህጉራዊ ሓለዋ ምሕታት እውን ይበሃል እዩ።

ኣብ መወዳእታ፣ ኣብቲ እትሓድሩሉ መቐበሊ ኣጋይሽ ዝቐርብ ኣገልግሎታት ኩሉ ብነጻ ዝወሃብ ምዃኑ ኣስተውዕሉ።
ሓደ ኣባል ሰራሕተኛ ገንዘብ እንተሓቲቱኩም፣ ምስ እትኣምንዎ ሓላፊ ወይ ኣላዪኹም ተዘራረቡ።

ምስ ገጸ ባህርያት ናይዚ ዛንታ ተራኸቡ።

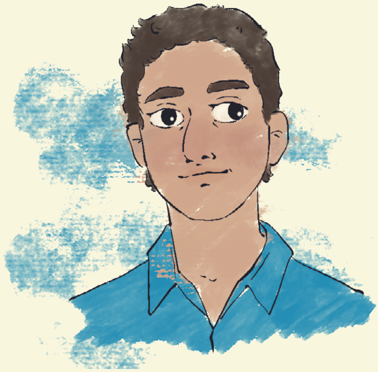

መሓመድ

ዕድመይ 17 ዓመት እዩ። መብዛሕትኡ ግዜ ሕጉስ እየ። ኣብ ዝከኣለኒ እዋን ንኣዕሩኽተይን ስድራይን ምሕጋዝ ደስ ይብለኒ።
ቅድሚ ገለ ሰሙናት በይነይ መጺአ ንኣባሓጎይ እየ ከኣ ዝደሊ ዘለኹ። ስራሕ ክጅምር ሃንቀውታ ኣለኒ።

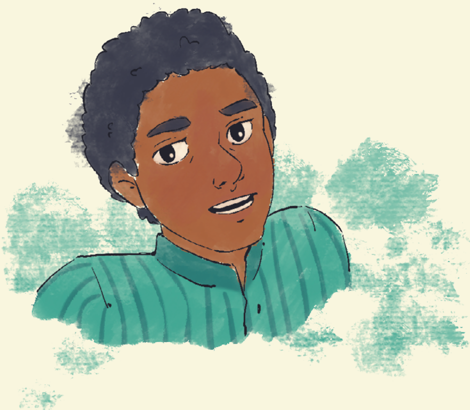

ኣሕመድ

ዕድመይ 15 ዓመት እዩ። ምስታ ኣዴና ካብ እትመውት ኣትሒዛ ክትከናኸነኒ ዝጸንሐት ዓባይ ሓፍተይ ጃስሚን እየ መጺአ። ምጽዋትን ሓደስቲ ኣዕሩኽ ምፍጣርን ደስ ይብለኒ። ብሓቂ ብዝተኻእለኒ መጠን ቀልጢፈ ናብ ቤት ትምህርቲ ክምለስ እየ ዝደሊ። ኣብዚ እዋን እዚ ኣብዚ ቋንቋ እቲ ዓዲ ይመሃር ኣለኹ።

ጃስሚን

ዕድመይ 24 ዓመት እዩ። ምስቲ ዓቕመይ ብዝኽኣሎ መጠን ዝከናኸኖ ኣሕመድ ሓወይ ሓቢረ እየ መጺአ። ኣብዚ ቀረባ እዋን ኢና መጺእና ምስቲ ኣብ ኤውሮጳ ካብ ዝነብር ንዝተወሰነ እዋን ዝጸንሐ ኣኮና ክንጽንበር ንፍትን ኣለና። ስፖርት እፈቱ ኣብ ጸወታ ኩዕሶ እግሪ ድማ ኣዝየ ንፉዕ እየ።

ኣዳም

ዕድመይ 9 ዓመት እዩ። ኣብዚ በይነይ እየ ዘለኹ። ንሕጂ ግን ከይዛረብ ወሲነ ኣለኹ። ኣብዚ ቅድሚ ምብጻሐይ ብዙሕ ሕማቕ ነገራት ኣጋጢሙኒ። ቅድሚ ዳግማይ ምዝራበይ ገለ ግዜ የድልየኒ እዩ። ኣነ ግን በሊሕ እየ፣ ኩሉ ድማ ይርድኣኒ እዩ። ኣነ ብጣዕሚ ንፉዕ መዳመጺ እየ ናብ ቤት ትምህርቲ ክኸይድ እየ ድማ ዝደሊ። ክሳብ ሕጂ ዝረኸብክዎም ሓደስቲ ኣዕሩኽ ኩሎም ደስ ይብሉኒ እዮም።

ሚስ ኢነስ

ኣነ ኣብዚ መቐበሊ ኣጋይሽ ዝሰርሕ ኣላዪ እየ። ንኹሎም ዑቕባ ዝሓተቱ ህጻናትን መንእሰያትን ብዝተኻእለኒ መጠን ክድግፍ እጽዕር። ኣነ ምግቢ ምብሳል ኣዝየ እየ ዝፈቱ፣ ኩሉ ሰብ ትሑዝን ንጡፍን ምስ ዝኸውን ድማ የሐጉሰኒ። ምንቅስቓስ ኣካላት ንኹላትና ንኣካላውን ኣእምሯውን ጥዕናና ይሕግዘና።

ሚስተር ፍረድ

ኣነ ኣማኻሪ ሕጊ እየ፣ እዚ ድማ ሓደ ዓይነት ጠበቓ እዩ። ኣብዚ ምስ ብዙሓት ጽቡቕ ስልጠና ዝወሰዱ መሳርሕተይ ብሓባር እየ ዝሰርሕ።
ንኹሎም ሓተቲ ዑቕባ ኣብ ሕጋዊ ጉዳያትን ኣብ ሕቶ ዑቕባኦምን ሓበሬታን ደገፍን እህብ። መልእኽቲ ዘለዎ ሕብራዊ ካናቲራ ምኽዳን ኣዝየ እየ ዝፈቱ።

ነቶም ነዚ ዛንታ ቅድሚ ምሕታሙ ዘንበቡን ክሳብ ክንድዚ ጽቡቕ ጌሩ ንኽውድእ ዝሓገዙን ሓተቲ ዑቕባ
መንእሰያት ዕዙዝ ምስጋና ነቕርብ።

ኣስማት ናይቶም ቀንዲ ገጸ ባህርያት ኣብ ምምራጽ እውን ሓጊዞም እዮም።

ነቶም ምስቶም መንእሰያት ንዝተገብረ ዘተ ዝደገፉ ሰበ-ስልጣን ማልታን ሆላንድን እውን ምስጋና ይግባእ ።

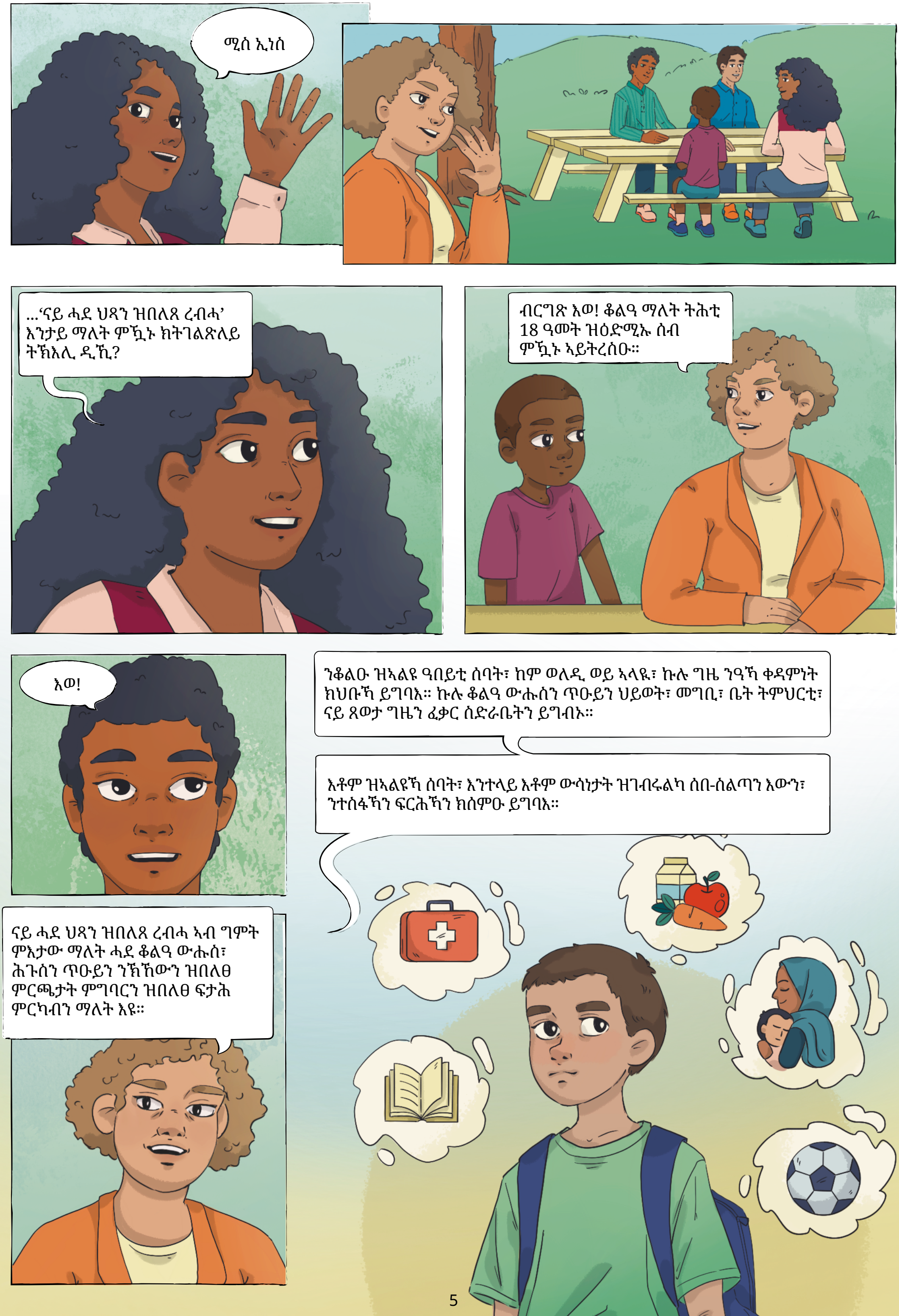
ሚስ ኢነስ
...‘ናይ ሓደ ህጻን ዝበለጸ ረብሓ’ እንታይ ማለት ምዃኑ ክትገልጽለይ ትኽእሊ ዲኺ?
ብርግጽ እወ! ቆልዓ ማለት ትሕቲ 18 ዓመት ዝዕድሚኡ ሰብ ምዃኑ ኣይትረስዑ።
እወ!
ናይ ሓደ ህጻን ዝበለጸ ረብሓ ኣብ ግምት ምእታው ማለት ሓደ ቆልዓ ውሑስ፣ ሕጉስን ጥዑይን ንኽኸውን ዝበለፀ ምርጫታት ምግባርን ዝበለፀ ፍታሕ ምርካብን ማለት እዩ።
ንቆልዑ ዝኣልዩ ዓበይቲ ሰባት፣ ከም ወለዲ ወይ ኣላዪ፣ ኩሉ ግዜ ንዓኻ ቀዳምነት ክህቡኻ ይግባእ። ኩሉ ቆልዓ ውሑስን ጥዑይን ህይወት፣ መግቢ፣ ቤት ትምህርቲ፣ ናይ ጸወታ ግዜን ፈቃር ስድራቤትን ይግብኦ።
እቶም ዝኣልዩኻ ሰባት፣ እንተላይ እቶም ውሳነታት ዝገብሩልካ ሰበ-ስልጣን እውን፣ ንተሰፋኻን ፍርሕኻን ክሰምዑ ይግባእ።

ከማኻ ኣብ ኤውሮጳ ዑቕባ ዝሓቱ መንእሰያት መብዛሕትኡ ግዜ በይኖም ስለዝመጹ ደገፍ የድልዮም።
ኣላዪ ንሰድራኻ ክትክእ ኣይፍትንን እዩ ግን ንበይንኻ እናሃለኻ ክድግፈካ እዩ። ዓርሰኹም ክኢልኩም ደው ክሳብ እትብሉ ረብሓኹም ከም ዝሕሎ ነረጋግጽ።
... ግን ሓደ ቆልዓ ምስ ኣባላት ስድራቤቱ እንተመጺኡኸ?
ረብሓ ነፍሲ ወከፍ ቆልዓ ምሕላው ኣገዳሲ እዩ። ዝኾነ ንቆልዓ ዝከናኸን ዓቢ ሰብ፣ ንዕኡ ዝበለጸ እንታይ ምዃኑ ኣብ ግምት ከእቱ ኣለዎ። እዚ ግን ... ኩሉ ግዜ ቀሊል ኣይኮነን። ሓደ ሓደ ግዜ ኣለይቲ እውን ክሽገሩ ይኽእሉ እዮም። ኣብዚ ዘለዉ ማሕበራዊ ሰራሕተኛታት ምኽሪ ክህብዎም ይኽእሉ እዮም።
ስድራኻ እንተተጨናኒቖም ወይ ከምቲ ዝግባእ ዘይከናኸኑኻ እንተኾይኖም ምስ ማሕበራዊ ሰራሕተኛ እውን ክትዘራረብ ትኽእል ኢኻ። እዚ ኩሉ ዕላላት ሚስጢራዊ ኮይኑ ይጸንሕ!

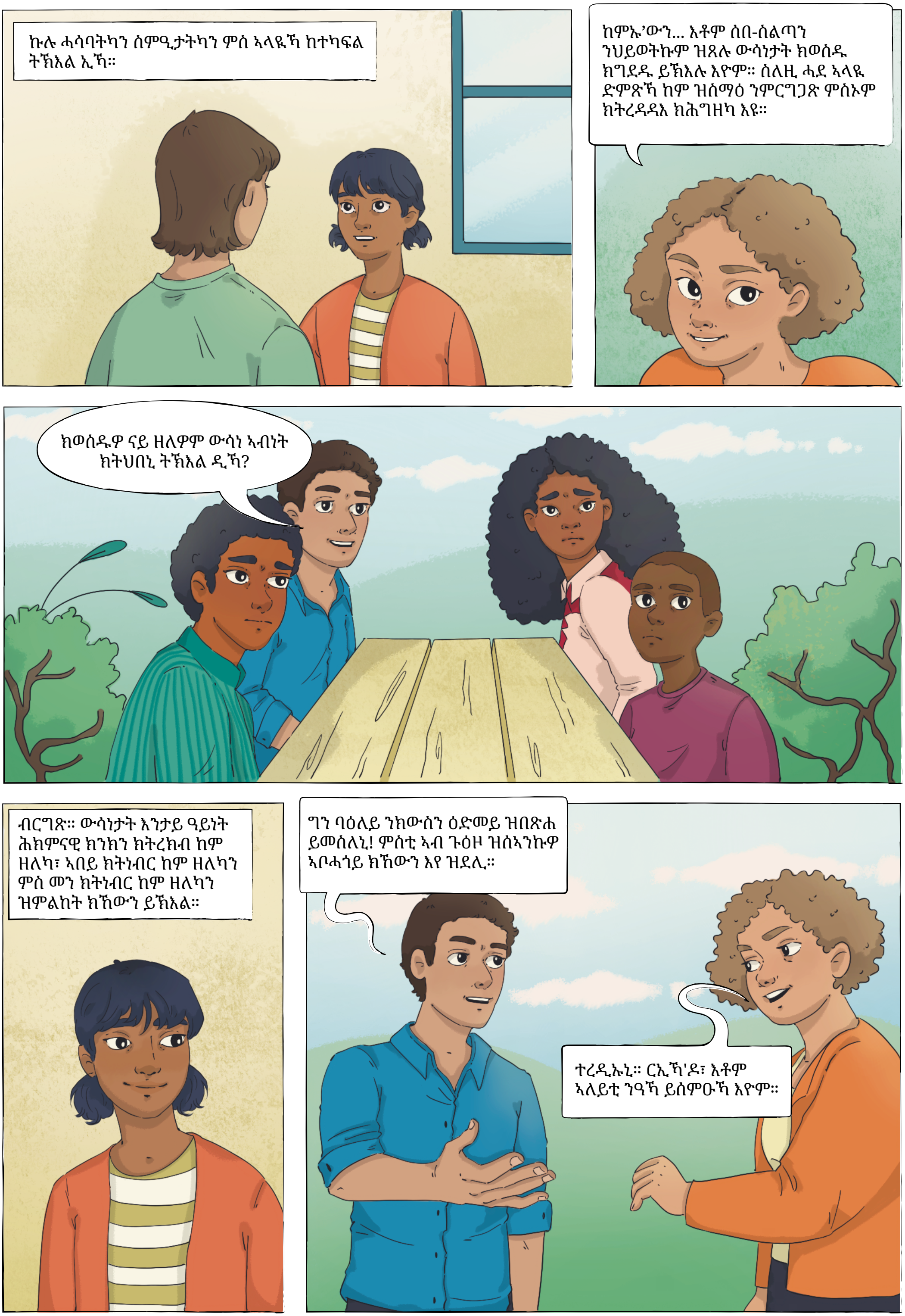
ኩሉ ሓሳባትካን ስምዒታትካን ምስ ኣላዪኻ ከተካፍል ትኽእል ኢኻ።
ከምኡ’ውን... እቶም ሰበ-ሰልጣን ንህይወትኩም ዝጸሉ ውሳነታት ክወስዱ ክግደዱ ይኽእሉ እዮም። ስለዚ ሓደ ኣላዪ ድምጽኻ ከም ዝሰማዕ ንምርግጋጽ ምስኦም ክትረዳዳእ ክሕግዘካ እዩ።
ክወሰዱዎ ናይ ዘለዎም ውሳነ ኣብነት ክትህበኒ ትኽእል ዲኻ?
ብርግጽ። ውሳነታት እንታይ ዓይነት ሕክምናዊ ክንክን ክትረክብ ከም ዘለካ፣ ኣበይ ክትነብር ከም ዘለካን ምስ መን ክትነብር ከም ዘለካን ዝምልከት ክኸውን ይኽእል።
ግን ባዕለይ ንክውሰን ዕድመይ ዝበጽሐ ይመስለኒ! ምስቲ ኣብ ጉዕዞ ዝሰኣንኩዎ ኣቦሓጎይ ክኸውን እየ ዝደሊ።
ተረዲኡኒ። ርኢኻ'ዶ፣ እቶም ኣለይቲ ንዓኻ ይሰምዑኻ እዮም።

ንርእይቶኻ ብዕቱብ ወሲዶም ንሰበ-ሰልጣን ውልቃዊ ኩነታትካ ንክርድኡ ይሕግዙ ... በዚ ኣቢሎም ድማ ንዓኻ ዝበለጸ ክውስኑ ይኽእሉ።
ብልክዕ ግን ከመይ ጌሮም እዮም ከምኡ ዝገብሩ...?
ዝሰልጠኑ መኮንናት ሕቶታት ክሓቱኻ እዮም፣ ብዝተኻእለ መጠን ብዛዕባ ኩነታትካ ንኽፈልጡ።
መልሰታትካ፣ ንዓኻ ዝሓይሽ እንታይ ምዃኑ ንክውሰኑ ይሕግዞም እዩ። ኣብ ናትካ ጉዳይ፣ ኣሕመድ፣ መጀመርያ ሰበ-ሰልጣን እቲ ኣቦሓጎኻ...
... ንክከናኸነካ ዘኽእሎ ጥዕናን ጥንካረን ከምዘለዎ...
... ኣብ ውሑስ ቦታ ከምዝነብር...
... መግቢ፣ ክዳውንትን ትምህርትን ከቕርበልካ ዝኽእል ምዃኑ...
... ኣብ ሕሉፍ መን ጽቡቕ ጌሩ ተንከባኺቡካ ነይሩ።

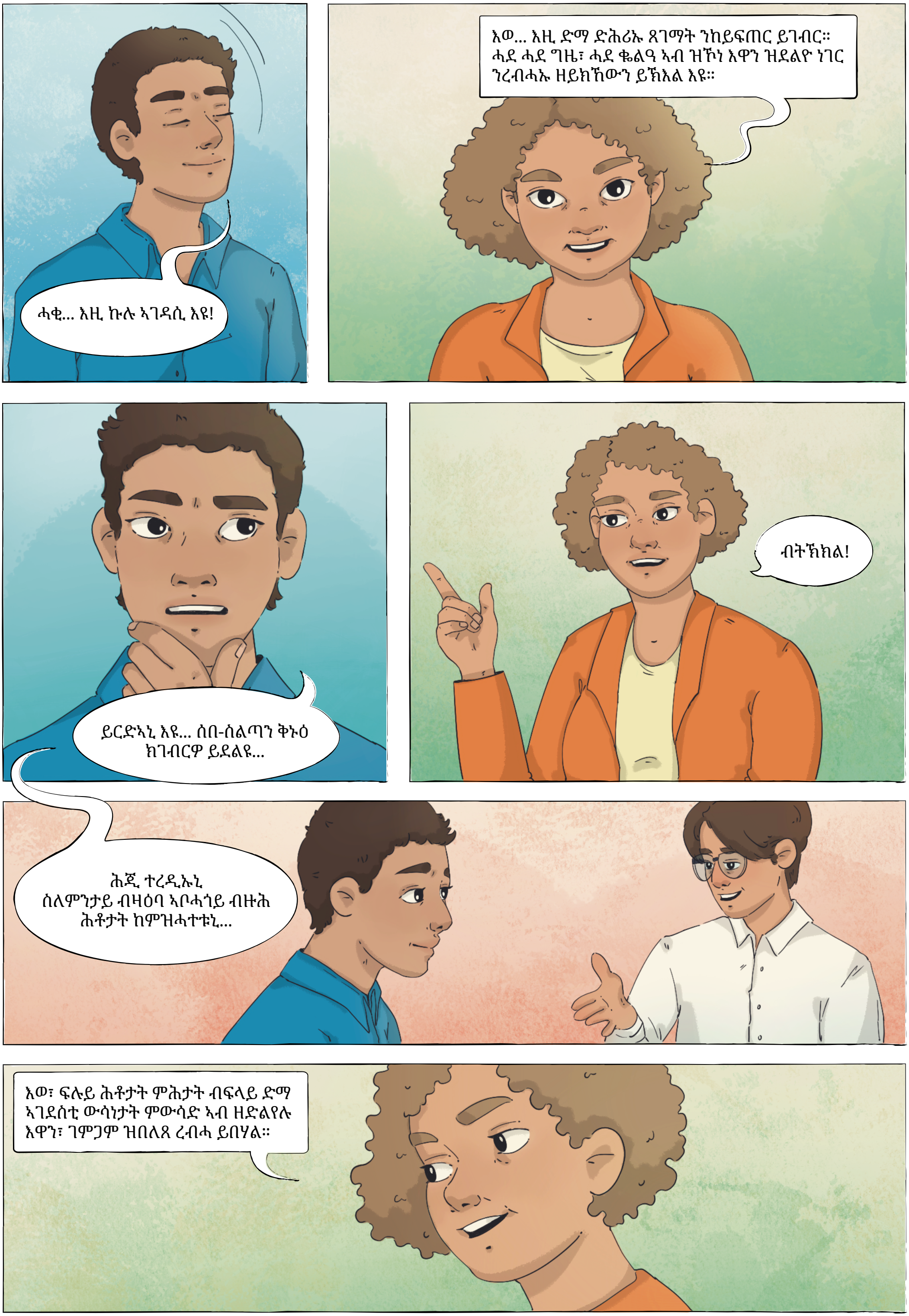
ሓቂ... እዚ ኩሉ ኣገዳሲ እዩ!
እወ... እዚ ድማ ድሕሪኡ ጸገማት ንከይፍጠር ይገብር። ሓደ ሓደ ግዜ፣ ሓደ ቈልዓ ኣብ ዝኾነ እዋን ዝደልዮ ነገር ንረብሓኡ ዘይክኸውን ይኽእል እዩ።
ይርድኣኒ እዩ... ሰበ-ሰልጣን ቅኑዕ ክገብርዎ ይደልዩ...
ብትኽክል!
ሕጂ ተረዲኡኒ ሰለምንታይ ብዛዕባ ኣቦሓጎይ ብዙሕ ሕቶታት ከምዝሓተቱኒ...
እወ፣ ፍሉይ ሕቶታት ምሕታት ብፍላይ ድማ ኣገደስቲ ውሳነታት ምውሳድ ኣብ ዘድልየሉ እዋን፣ ገምጋም ዝበለጸ ረብሓ ይበሃል።

ብዝተኻእለኩም መጠን ሓሳብኩም ኣካፍሉ።
እዚ ገምጋም ኣብ ዝተፈላለየ እዋን፣ ኣብ ልዕሊ ሓደ ግዜ ዝካየዱ ኣኼባታትን ብዝተፈላለየ ምኽንያትን ክካየድ ከም ዝኽእል ኣይትረስዕ። ኣብዚ ናትካ ጉዳይ ምስ ኣባል ሰድራኻ ምጥርናፍካ፣ ጥርናፈ ሰድራቤት እውን ይበሃል እዩ ....
... እዚ ድማ ተፈላልዮም ዝነበሩ ኣባላት ሰድራቤት ኣብ ሓደ ናይ ምምጻእ መሰርሕ እዩ። ካልእ ኣብነት ክትሓስብ ትኽእልዶ?
... ሓደ ቆልዓ ኣብ ውሑስ ዘይኮነ ቦታ ክነብር ከሎ ማለት እዩ።
ብትኽክል!
‘ውሑስ ኣይኮነን’ ክትብል ከለኻ እንታይ ማለትካ እዩ?
እቲ ዘሕዝን ግን ኩሎም ህጻናት ብፍላይ በይናዎም ክመጹ ከለዉ ውሑሳት ኣይኮኑን።

ገሊኦም ሰባት ሕያዎት መሲሎም ድሕሪኡ ሕማቕ ባህሪ ኬርእዩ ወይ ንብሕታውነትካ ክጥቀሙሉ ይጽዕሩ ይኹኑ።
ሓደ ሓደ ግዜ፣ ኣባላት ስድራቤትካ እውን ከይተረፈ ሕማቕ ዝሕዙኻ ክኾኑ ይኽእሉ እዮም።
ነዚ ነገራት እዚ ነቶም ሓለፍቲ ከተካፍሎም ኣገዳሲ እዩ፣ ንሳቶም ምእንቲ ክሕግዙኻ።
እቲ ሕቶታት ዝሓተተኒ መኮነን ኣዝዩ ሕያዋይ እዩ ነይሩ...
እወ፣ መብዛሕትኡ ግዜ ማሕበራዊ ሰራሕተኛታት ወይ ናይ ህጻናት ስነ-ኣእምሮ ክኢላታት እዮም።
እዚ መሳጥን ሓጋዝን እዩ ነይሩ። ኣዚየ እየ ዘመሰግን!
ገንዘብኩም! ሕቶ ምሕታት ፈጺምካ ኣይተቋርጽ!

ኣገዳሲ

ኣብዛ ሃገር ...

ኣብዚ ውሑስ መንበሪ ዝህብ ወይ እውን መቐበሊ ኣጋይሽ በዓል መዚ:-

____

ብዛዕባ እዚ ዝስዕብ ዝያዳ ክፈልጥ እንተደልየ:-

- ክወሃበኒ ዝኽእል ሓፈሻዊ ጥቕምታት፣ ከም ክዳውንቲ ወይ ፍርያት ጽሬት፣ ናብ ዝስዕብ ክኸይድ ወይ ክራኸብ እኽእል እየ:-
  ____
- ሕማም ምስ ዝስምዓኒ እንታይ ክገብር ኣለኒ፣ ምስ ዝስዕብ ክራኸብ እኽእል:- ______________
  ____
  ____
- ከመይ ጌርካ ናብ ቤት ትምህርቲ ትኸይድ፣ ሓደ ክእለት ወይ ናይቲ ዓዲ ቋንቋ ትመሃር፣ ምስ ዝስዕብ ክራኸብ እኽእል:-
  ____
  ____

ናይ ዑቕባ ሕቶይ ናይ ምርኣይ ሓላፍነት ዘለዎ በዓል መዚ:- ______________
____

ናይ ኣላዪየይ ሽም: ______________
____

ብዛዕባ ገምጋም እቲ ዝበለጸ ረብሓ፣ መዓስ ከም ዝካየድን በቲ ዘካፍሎ ሓበሬታ እንታይ ከም ዝኸውንን ዝያዳ ክፈልጥ እንተደልየ፣ ምስ ኣላዪየይ ክዛረብ ወይ ኣብ ዝስዕብ ክውከስ እኽእል እየ:-

____
____
____

ኣገዳሲ

ኣብዛ ሃገር ...

ብዛዕባ ኣገባብ ዑቕባን ተዛመድቲ ኣርእስትታትን ዝያዳ ንምፍላጥ ምስ ኣማኻሪ ሕጊ እውን ብነጻ ክራኸብ እኽእል እየ። ነዚ ድማ፣ ምስ ዝስዕብ ኣካል ክራኸብ ይኽእል እየ፦ ______________________________

____

ከምቶም ሓለፍቲ፣ ኣማኸርቲ ሕጊ፣ ማሕበራዊ ሰራሕተኛታት ወይ ኣላዪየይ ዝበሉ ኣብዚ ዝሰርሑ ሰባት ብሕማቕ ኣገባብ እንተ ሒዞምኒ፣ ጥርዓን ከቕርብን ምስ ዝስዕብ ኣካል ክራኸብን ይኽእል እየ፦ ______________________________

____

____

ህጹጽ ኩነታት እንተጋጢሙ፣ ናብ ኣምቡላንስ ብ ______________________________
ወይ ንፖሊስ ብ ______________________________ ክረኽቦም እኽእል እየ።

ካልእ ኣገዳሲ ሓበሬታ: ______________________________

____

____

____

____

ሕቶታት

ብዛዕባ ገምጋም ዝበለጸ ረብሓ ዝተማሃርክዎ ፍልጠተይ ይፍትሽ ኣለኹ።

ኣብቶም ቅኑዕ መልስታት ምልክት ግበር።

1. ዝበለጸ ረብሓ እቲ ቆልዓ ኣብ ግምት ምእታው ማለት...
   - ○ a. እቶም ሰበ-ስልጣን ንዓይን ንኣላዪየይን ስምዒተይን ድሌታተይን ኣረኣእያይን ንምርዳእ ይሰምዑኒ፣ በዚ ኣቢሎም ድማ ዝበለጸ ውሳነታት ክወስዱለይ ይኽእሉ።
   - ○ b. ዝሰምዓኒ ሰብ የለን።

2. ብዛዕባ ድሌታተይን ኣብ ሓደ ፍሉይ ኩነታት ንዓይ እንታይ ዝበለጸ ምዃኑን ንምፍላጥ፡ ሰበ-ስልጣን ኣብ እዋን ገምጋም ዝበለጸ ረብሓ ሕቶታት ክሓቱኒ እዮም።
   - ○ a. ሓቂ
   - ○ b. ሓሶት

3. ስለምንታይ እዮም ሰበ-ስልጣን ንዝበለጸ ረብሓ ዝግምግሙ?
   - ○ a. ከም ኣበይ ክነብር ከም ዘለኒን ምስ መንን ዝኣመሰሉ ዓበይቲ ውሳነታት ክውሰዱ ኣብ ዘድልየሎም እዋናት፡ ዝበለጸ ፍታሕ ንምርካብ።
   - ○ b. ዘረባ ስለ ዝፈትዉ።

4. እቲ ዝበለጸ ረብሓ ናይቲ ቆልዓ ነቶም ብዘይ ወለዲ ዝመጹ ህጻናት ጥራይ ዝምልከት እዩ።
   - ○ a. ሓቂ
   - ○ b. ሓሶት

5. እቶም ኣብቲ ዝነብረሉ ቦታ ዝሰርሑ መኮንናት፡ ዝኾነ ሓድሽ ድሌታት እንተሃልዩኒ ንምርኣይ ምሳይን ምስ ኣላዪየይን ብቐጻሊ ይምርምሩ።
   - ○ a. ሓቂ
   - ○ b. ሓሶት

መልሲ ናይቶም ሕቶታት

ሕቶ 1: a ሕቶ 2: a ሕቶ 3: a ሕቶ 4: b ሕቶ 5: a

መተሓሳሰቢ

መተሓሳሰቢ

TIGRINYA

እዚ ቡክሌት እዚ ንሓበሬታ ዕላማ ጥራይ ዝውዕል እዩ። ንበይኑ መሰል ወይ ግዴታ ኣይፈጥርን እዩ። ኤጀንሲ ዑቕባ ሕብረት ኤውሮጳ (EUAA) ቀንዲ ትሕዝቶ ናይዚ ጽሑፍ ኣቕሪቡ ኣሎ፣ ከምኡ'ውን ምብዛሕን ምቕያርን ናይዚ ቡክሌት ብ EUAA ፍቓድ ዝተዋህቦ ብኣባላት ሃገራት ሕብረት ኤውሮጳ ጥራይ እዩ። EUAA ንልክዕነት ናይቲ ትሕዝቶ ብኣባል ሃገራት ሕብረት ኤውሮጳ ወይ ብዝኾነ ካልእ ሓላፍነት ዝስከም ሳልሳይ ወገን ዝኾነ ይኹን ሓላፍነት ወይ ተሓታትነት ኣይቅበልን፣ እዚ ድማ ትሕዝቶ፣ ምሉእነት፣ ሕጋውነት ወይ ተኣማንነት ናይቲ ኣብዚ ቡክሌት ተኻቲቱ ዘሎ ሓበሬታ ዝምልከት እዩ። EUAA ይኹን ን EUAA ወኪሉ ዝሰርሕ ዝኾነ ሰብ ኣብዚ ቡክሌት ዝርከብ ሓበሬታ ብዛዕባ ክጥቀመሉ ዝኽእል ኣጠቓቕማ ዝምልከት ሓላፍነት ኣይወስድን እዩ።

© European Union Agency for Asylum (ኤጀንሲ ዑቕባ ሕብረት ኤውሮጳ)፣ 2025